

באחד באדר פרק ראשון שקלים

(א) בינה לט ב' בצורו' ט ב' חולין
 (ב) (ג) ירו' ברכות פ"ו הל"א
 (ד) מורה נבוכים פ"ב (ד) ע"ב
 (ה) (ו) תוספתא פ"א ע"ב
 (ז) (ח) ע"ב
 (ט) (י) ע"ב
 (יא) ע"ב
 (יב) ע"ב
 (יג) ע"ב
 (יד) ע"ב
 (טו) ע"ב
 (טז) ע"ב
 (יז) ע"ב
 (יח) ע"ב
 (יט) ע"ב
 (כ) ע"ב
 (כא) ע"ב
 (כב) ע"ב
 (כג) ע"ב
 (כד) ע"ב
 (כה) ע"ב
 (כו) ע"ב
 (כז) ע"ב
 (כח) ע"ב
 (כט) ע"ב
 (ל) ע"ב

כשרו הכומים לשיעור ושלוה להם נכנה עמכם כי ככס נדרשו לאלהים השיבו להם לא לנס ולנו לבנות בית בזהותם לאלהיהו ולכס אין חלק וזקקה וחכון בירושלים: קולנו. כלומר דבר קל מועט שמוסיפים על מחמת השקל כשרוין ליקח מן שלמתי ב' השלל שקלים בעד שקל שלם: השוקל ע"י אשה וכו' פטור. כגון שהלוה להם לדין דפטורין לא הן מחייבי בקבלו ואי לא הלוה להם אלא שפורע בשבילם אפי' שוקל בשביל דר חובתא פטור מן הקבלו כדלקמן: ואם שקל על ידו וע"י ששולמו שקל שלם אין נומין אלא קבלו אחד: ומ"א ב' בשבילו ומחמת השקל אלוה לנצירו חייב קולנו א' דסדר הנותן מחמת השקל הקלוז במוה פטור מן הקבלו וכו' קולנו. דסוכר ר"מ השוקל מחמת השקל חייב בקבלו הלכך שנים ששקלו שקל שלם חייב ב' קבלות: הנותן טעם. דהיינו שקל שלם שלמתי של הקדש ונטול ממנו מחמתו ושקל האמור כאן היינו מחמת השקל: וטון ב' קולנו. מפרש בגמ' גמ' ה' לא לפטור אין וכוועין. מדקמיני אש שקלו מקבלין מידן משמע אש שקלו מעלמן מקבלין אבל אין מוצעין מהן וקשיא כהא ארמינן שאין מקבלין וצורשא מן אין ממשכנין נשים ועבדים וקטנים דמשמע אבל מוצעין מיהת: לאן. רישא איירי בקטן שאינו שמי שערות ומוצעין וסיפא בקטן שלם הביא שמי שערות דלפי' מוצעין נמי לא: סיפא. מפרש דמתי' אחי' כמ"ד דכתי' בכרמים לפיכך אין מקבלין ממנו: דאסיפא. דלפינו: מתי' נכרמים. דוקא הוא דאין מקבלין מידן אבל מכותים מקבלין: ומי' דאין מקבלין מידן הכי: דאם. כי יקריב מנח קרבן ודשעין אדם לרבות את הגרים וקשיא ל' קרא מישוק ליה דלא גרע מנכרם דלמיתו מילי' אש מנכרם דגרים ודכות אלא לאשמועין דהא דכתי' מנח למעט מומרים דוקא מומרים מירשאל אבל מגרים אפי' ממומרים מקבלין וי"ח מנח ככס מילתי' אבל בגרים לא ואי לא כתיב אדם הי' ככס מילתי' ולא במומרים כדאיתא פירק קמא דחולין וישאמא ממומרים אפי' שחורו לגמרי מקבלין מהן וא"מ הא אדם גבי נדבה כתיב וע"י לומר דשקלים לנדבה דמיין א"כ למה אין מקבלין מנכרם דהא כתיב איש איש י"ל דכתיב בנציהו דבר אל בני ישראל: ויקחו לי מרומה: ופיר' מתי' פלוגא וכו'. כלומר סיפא דמתי' קשיא לר"מ: וכו' כי קשי' וזכי' נכרמים. דהא בני ישראל כתיב בפרשה אלא ודאי דסיפא בכותים שחור גרים וכוין שחורו לטורס קמ"ל דאין מקבלין מהן וקשיא רישא נכרמים וסיפא נכרמים: ומתי' והא יניי. כלומר כי כן רישא נכרמים וסיפא נכרמים: כסתלה. בתחלה הבגין אין מקבלין מהן שום דבר ששמה לרפיון המלאכה מתכוונים: ובסוף. לחוק את דכדקין: ה"ג מקבלין מן דבר שאינו ממומרים ואין מקבלין מנח דבר ממומרים. וה"פ דבר שאינו ממומרים כגון מים ומלח ודבר ממומרים דבר שנתלה ענין אין מקבלין מן דבר דגנאי הוא ועוד ששמה לרפיון: הקדש נדבה לבדק הניס. ולא מפליג בין מחלה לטוף וכו' דבר ממומרים לאיתו ממומרים: ה"ג וכלכל דבר ממומרים. וה"פ ברייתא איירי דוקא בדר ממומרים. מתי'. ברישא מתן נכרם רמ"א שכן אבל לא מעריך יריא מעריך אבל לא נעכך זה וזה מומרים שגורדין ויגורדין ויגורדין היינו דמי פלוגי עלי ויגורדין דמי עמנו עלי או שאמרו אחריהם דמי פלוגי עלי והכל לבדק הניס שמעין דמקבלין מן: ומתי' פיר' נח. לא דעורדין ויגורדין היינו עולות לבדק הניס לא: ופיר' הניחא נודרי'. אירכ' לאוקומי

ענין משפט

בז א מתי' פירק ג משקלים הל"ב:
 בח ב מתי' שם הל"ג וכו':
 כב ג מתי' שם הל"ג:
 לד ד מתי' שם הל"ד וכו':
 מבכורות הל"ג:
 לא ה מתי' פירק ג משקלים הל"ג:
 לב ו מתי' פירק ג ממעטין הל"ד:
 לג ז מתי' פירק ג ממעטין עמים הל"ה:
 לד ח מתי' פירק א מערכין הל"א:
 לה ט מתי' שם הל"ו:

נוסחת הברלי

(א) א"ר אלעזר כ"ו. מתי' פלוגא א"ר אלעזר: (ב) מתניתא פלוגא על ר"י דמי' אין כ"ו: (ג) נידרין עולה לא בשלמתי: (ד) ולא הביא עמה נכרי ולא לנ"ש כ"ו:

הגהות הגר"א

[א] מלא אלא מומרי וכו' וכו' רישא נכרמי וכו' [ב] א"ר כתי' רישא וכו': [ג] א"ר וכלכל שהוא ממומרים. פיר' לה בתחלה שאפי' מתכוון ויכנס לים המלח מתכוון פלוגי על רשב"ל וכו' ודבר ממומרים אפי' שחורו לגמרי מקבלין מהן וא"מ הא אדם גבי נדבה כתיב וע"י לומר דשקלים לנדבה דמיין א"כ למה אין מקבלין מנכרם דהא כתיב איש איש י"ל דכתיב בנציהו דבר אל בני ישראל: ויקחו לי מרומה: ופיר' מתי' פלוגא וכו'. כלומר סיפא דמתי' קשיא לר"מ: וכו' כי קשי' וזכי' נכרמים. דהא בני ישראל כתיב בפרשה אלא ודאי דסיפא בכותים שחור גרים וכוין שחורו לטורס קמ"ל דאין מקבלין מהן וקשיא רישא נכרמים וסיפא נכרמים: ומתי' והא יניי. כלומר כי כן רישא נכרמים וסיפא נכרמים: כסתלה. בתחלה הבגין אין מקבלין מהן שום דבר ששמה לרפיון המלאכה מתכוונים: ובסוף. לחוק את דכדקין: ה"ג מקבלין מן דבר שאינו ממומרים ואין מקבלין מנח דבר ממומרים. וה"פ דבר שאינו ממומרים כגון מים ומלח ודבר ממומרים דבר שנתלה ענין אין מקבלין מן דבר דגנאי הוא ועוד ששמה לרפיון: הקדש נדבה לבדק הניס. ולא מפליג בין מחלה לטוף וכו' דבר ממומרים לאיתו ממומרים: ה"ג וכלכל דבר ממומרים. וה"פ ברייתא איירי דוקא בדר ממומרים. מתי'. ברישא מתן נכרם רמ"א שכן אבל לא מעריך יריא מעריך אבל לא נעכך זה וזה מומרים שגורדין ויגורדין ויגורדין היינו דמי פלוגי עלי ויגורדין דמי עמנו עלי או שאמרו אחריהם דמי פלוגי עלי והכל לבדק הניס שמעין דמקבלין מן: ומתי' פיר' נח. לא דעורדין ויגורדין היינו עולות לבדק הניס לא: ופיר' הניחא נודרי'. אירכ' לאוקומי

גליון הש"ס

[א] ע"י בקרבן אהרן טס וק"מ וע"י ברכות פ"ג א ממעטין וע"י ענין במהרי"ט ח"ב ב"מ סימן קכ"ה: [ב] ע"י מוס' ערבין דף ע"ב ד"ה אלא וכו' וי"ט ע"י ולמסקנת הירושלמי כאן ע"י ישיב קושיית ה"מ וע"י ב"מ פ"א מערכין הל"א הירושלמי ומקורו נפתח לו: וע"י הגה"ה שג"ה. וע"י בירושלמי מוס' פ"ט הל"א נראה כג"י שלפניו ע"ש:

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מנח קרבן ל' מן התבואה מן הדגשן ומן הצבאן וקטרת את קרבנכם: ויקרא א ב

ולאו שחייבין בקבלו לוי' וישראלים וגרים ועבדים מיוחדים אבל לא כהנים ונשים ועבדים וקטנים והשוקל ע"י כהן ע"י האשה ע"י עבד ע"י קטן פטור ואם שוקל על ידו ע"י חבירו חייב בקבלו א' ור"מ אומר ב' קולבנות הנותן סלע ונוטל שלקל חייב שני קולבנות השוקל על יד עני ועל יד שבינו ועל יד בן עירו פטור ואם הליון חייב 'האחי' השותפין שחייבין בקבלו פטורין ממועשר בהמה ובשחייבין ממועשר בהמה פטורין מן הקבלו וכמה הוא קבלו מעה כסף דברי ר"מ והכ"א 'הצני מעה: גמ' אע"פ שאמרו כו' הא לחבוע אין תובעין הכא את אמר תובעין והכא את אמר אין תובעין כאן בשחייב ב' שערות וכאן בשלל הביא ב' שערות: הוכרי וכו' כו' א"ר בא (ביבא) היפטר כמ"ד כותי וכו' דהאפלוגין (ב) כותי נכברי דברי רבי רשב"ל אומר כותי כישראל לכל דבר (א) אמר ר' לעזר מתני' בנכרים הא בכותים לא ותני' כן 'אדם (ג) לרבות את הגרים מכם 'להוציא את המומרים מתני' פלוגי על ר' אלעזר אין מקבלין מידם קני זבין וזות קני וילדות וכו' ישי קני זבין וזות בנכרים (א) ורישא נכרמים וסיפא בכותים (ב) (והא כינו) כן הוא רישא נכרמים וסיפא בכותים אמר' ר' יוחנן 'בתחלה אין מקבלים מהן לא דבר ממומרים ולא דבר שאינו ממומרים ובסוף מקבלין מהן דבר שאינו ממומרים ואין מקבלין מהן דבר ממומרים בין בסוף אין מקבלין מהן לא דבר ממומרים ולא דבר שאינו ממומרים (ג) מתני' פלוגי על רבי יוחנן אפי' אין מקבלין מהן הקדש ונדבה לבדק הניס פתח לה בין בתחלה בין בסוף (ד) ולבדק דבר (ה) מום (ו) פתח לה בממומרים שאפילו מעותיו ויליכסם (ז) המלח. רשב"ל אמר בין בתחלה ובין בסוף אין מקבלין מהם לא דבר ממומרים וכו'. מתני' פלוגי על רשב"ל דתני הכל' שוין 'שהן נודרין ויגורדין פתח לה עולה (א) ואלה (ב) נישא נודרין עולה עלי עולה ועולה נכרי ואמר מה שאמר זה עלי: (ג) ויגורדין עולה (ד) ואלה (ה) כשאמר ישראל הרי יוסי בר רבי זון והא תנינן 'בערבין ועורבין לא לבדק הניס אינון הדין מה דאת אמר תמן לשבוים הוא מתכוין ובאילוהי' וכו' (ו) לבדק הניס כן את אמר אף הכא לשבוים הוא מתכוין ובאילוהי'

בעולה אלא נידרין ליה לא נמיר בעולה דלם הישראל מדריו שיתן עולה מי ישמע לו הנכרי: ומשני לא בשלמתי ישראל וכו'. וה"ו כלתי הישראל מדריו שחייב ע"י נדר הישראל הוא ממחייב: ופיר' ואינו מציא. הנכרי עם העולה נכרם כתיב ומיין שזרץ הביא נכרם א"א שלם יהיה מותר ומתן לקמן מותר הקדשים לכלי שרת: וישני מלא מנח דבר ממומרים. כלומר וליטעמך הא אף ל' יוחנן קשיא מה מציא דבר ממומרים דכלי שרת דבר ממומרים הן: הסי' ר"י בר זון. תמרוזי לרבי יוחנן: וערבין לא לבדק הניס אינון. כתיב וקשיא לך מתני' גופא: הדין מה לך. וכו' כי אינון דהתם לא מיקרי דבר ממומרים הן לזבו לשמים כלומר ואלן לבדק הניס הניס ליה ה"ג במומרים הנכרם כיון שהוא נומין להקריבן לנדבה וממלא ימותרו ויהיבין

משנת אליהו

הוא דקמטייל חולין לעושה דמיקי ומתקן לנכרי. וכן האריך בסוגיא בלשנא יתיבא וגי' הלכות ויהי מחורר ד' משפין קמטי' לרי' מנחת לרי' קריבה ללל וכו' מנחת ללל וכו' קריבה ללל. וכן שפ"ה לנכרי כמה היא דבז' וכו' לקמן רפ"ד ומש"ס: וסיפא ברייתא ע"י ברייתא ע"י שבתין אין מקבלין דבר ממומרים. לומר דליטעמך הא אף ל' יוחנן קשיא מה מציא דבר ממומרים דכלי שרת דבר ממומרים הן: הסי' ר"י בר זון. תמרוזי לרבי יוחנן: וערבין לא לבדק הניס אינון. כתיב וקשיא לך מתני' גופא: הדין מה לך. וכו' כי אינון דהתם לא מיקרי דבר ממומרים הן לזבו לשמים כלומר ואלן לבדק הניס הניס ליה ה"ג במומרים הנכרם כיון שהוא נומין להקריבן לנדבה וממלא ימותרו ויהיבין

תקלין חרותין

בכתיב נכרמי וכו' וסיפא בכתיב: א"ר יוחנן וסיפא דהיינו דהיינו נכרי דלחמי' חייב קשיא: יעני. כלומר א"ר רישא נכרמי וכו' וסיפא בכתיב: א"ר יוחנן וסיפא דהיינו דהיינו נכרי דלחמי' חייב קשיא: יעני. כלומר ממומרים דכתיב ויחי עם הארץ ממומרים וכו'. לנכרם. לחוק את דכדקין מן דבר שאינו ממומרים ואין מקבלין מנח דבר ממומרים. וה"פ דבר שאינו ממומרים כגון מים ומלח ודבר ממומרים דבר שנתלה ענין אין מקבלין מן דבר דגנאי הוא ועוד ששמה לרפיון: הקדש נדבה לבדק הניס. ולא מפליג בין מחלה לטוף וכו' דבר ממומרים לאיתו ממומרים: ה"ג וכלכל דבר ממומרים. וה"פ ברייתא איירי דוקא בדר ממומרים. מתי'. ברישא מתן נכרם רמ"א שכן אבל לא מעריך יריא מעריך אבל לא נעכך זה וזה מומרים שגורדין ויגורדין ויגורדין היינו דמי פלוגי עלי ויגורדין דמי עמנו עלי או שאמרו אחריהם דמי פלוגי עלי והכל לבדק הניס שמעין דמקבלין מן: ומתי' פיר' נח. לא דעורדין ויגורדין היינו עולות לבדק הניס לא: ופיר' הניחא נודרי'. אירכ' לאוקומי

בכשרו הכומים לשיעור ושלוה להם נכנה עמכם כי ככס נדרשו לאלהים השיבו להם לא לנס ולנו לבנות בית בזהותם לאלהיהו ולכס אין חלק וזקקה וחכון בירושלים: קולנו. כלומר דבר קל מועט שמוסיפים על מחמת השקל כשרוין ליקח מן שלמתי ב' השלל שקלים בעד שקל שלם: השוקל ע"י אשה וכו' פטור. כגון שהלוה להם לדין דפטורין לא הן מחייבי בקבלו ואי לא הלוה להם אלא שפורע בשבילם אפי' שוקל בשביל דר חובתא פטור מן הקבלו כדלקמן: ואם שקל על ידו וע"י ששולמו שקל שלם אין נומין אלא קבלו אחד: ומ"א ב' בשבילו ומחמת השקל אלוה לנצירו חייב קולנו א' דסדר הנותן מחמת השקל הקלוז במוה פטור מן הקבלו וכו' קולנו. דסוכר ר"מ השוקל מחמת השקל חייב בקבלו הלכך שנים ששקלו שקל שלם חייב ב' קבלות: הנותן טעם. דהיינו שקל שלם שלמתי של הקדש ונטול ממנו מחמתו ושקל האמור כאן היינו מחמת השקל: וטון ב' קולנו. מפרש בגמ' גמ' ה' לא לפטור אין וכוועין. מדקמיני אש שקלו מקבלין מידן משמע אש שקלו מעלמן מקבלין אבל אין מוצעין מהן וקשיא כהא ארמינן שאין מקבלין וצורשא מן אין ממשכנין נשים ועבדים וקטנים דמשמע אבל מוצעין מיהת: לאן. רישא איירי בקטן שאינו שמי שערות ומוצעין וסיפא בקטן שלם הביא שמי שערות דלפי' מוצעין נמי לא: סיפא. מפרש דמתי' אחי' כמ"ד דכתי' בכרמים לפיכך אין מקבלין ממנו: דאסיפא. דלפינו: מתי' נכרמים. דוקא הוא דאין מקבלין מידן אבל מכותים מקבלין: ומי' דאין מקבלין מידן הכי: דאם. כי יקריב מנח קרבן ודשעין אדם לרבות את הגרים וקשיא ל' קרא מישוק ליה דלא גרע מנכרם דלמיתו מילי' אש מנכרם דגרים ודכות אלא לאשמועין דהא דכתי' מנח למעט מומרים דוקא מומרים מירשאל אבל מגרים אפי' ממומרים מקבלין וי"ח מנח ככס מילתי' אבל בגרים לא ואי לא כתיב אדם הי' ככס מילתי' ולא במומרים כדאיתא פירק קמא דחולין וישאמא ממומרים אפי' שחורו לגמרי מקבלין מהן וא"מ הא אדם גבי נדבה כתיב וע"י לומר דשקלים לנדבה דמיין א"כ למה אין מקבלין מנכרם דהא כתיב איש איש י"ל דכתיב בנציהו דבר אל בני ישראל: ויקחו לי מרומה: ופיר' מתי' פלוגא וכו'. כלומר סיפא דמתי' קשיא לר"מ: וכו' כי קשי' וזכי' נכרמים. דהא בני ישראל כתיב בפרשה אלא ודאי דסיפא בכותים שחור גרים וכוין שחורו לטורס קמ"ל דאין מקבלין מהן וקשיא רישא נכרמים וסיפא נכרמים: ומתי' והא יניי. כלומר כי כן רישא נכרמים וסיפא נכרמים: כסתלה. בתחלה הבגין אין מקבלין מהן שום דבר ששמה לרפיון המלאכה מתכוונים: ובסוף. לחוק את דכדקין: ה"ג מקבלין מן דבר שאינו ממומרים ואין מקבלין מנח דבר ממומרים. וה"פ דבר שאינו ממומרים כגון מים ומלח ודבר ממומרים דבר שנתלה ענין אין מקבלין מן דבר דגנאי הוא ועוד ששמה לרפיון: הקדש נדבה לבדק הניס. ולא מפליג בין מחלה לטוף וכו' דבר ממומרים לאיתו ממומרים: ה"ג וכלכל דבר ממומרים. וה"פ ברייתא איירי דוקא בדר ממומרים. מתי'. ברישא מתן נכרם רמ"א שכן אבל לא מעריך יריא מעריך אבל לא נעכך זה וזה מומרים שגורדין ויגורדין ויגורדין היינו דמי פלוגי עלי ויגורדין דמי עמנו עלי או שאמרו אחריהם דמי פלוגי עלי והכל לבדק הניס שמעין דמקבלין מן: ומתי' פיר' נח. לא דעורדין ויגורדין היינו עולות לבדק הניס לא: ופיר' הניחא נודרי'. אירכ' לאוקומי

בעולה אלא נידרין ליה לא נמיר בעולה דלם הישראל מדריו שיתן עולה מי ישמע לו הנכרי: ומשני לא בשלמתי ישראל וכו'. וה"ו כלתי הישראל מדריו שחייב ע"י נדר הישראל הוא ממחייב: ופיר' ואינו מציא. הנכרי עם העולה נכרם כתיב ומיין שזרץ הביא נכרם א"א שלם יהיה מותר ומתן לקמן מותר הקדשים לכלי שרת: וישני מלא מנח דבר ממומרים. כלומר וליטעמך הא אף ל' יוחנן קשיא מה מציא דבר ממומרים דכלי שרת דבר ממומרים הן: הסי' ר"י בר זון. תמרוזי לרבי יוחנן: וערבין לא לבדק הניס אינון. כתיב וקשיא לך מתני' גופא: הדין מה לך. וכו' כי אינון דהתם לא מיקרי דבר ממומרים הן לזבו לשמים כלומר ואלן לבדק הניס הניס ליה ה"ג במומרים הנכרם כיון שהוא נומין להקריבן לנדבה וממלא ימותרו ויהיבין

בכשרו הכומים לשיעור ושלוה להם נכנה עמכם כי ככס נדרשו לאלהים השיבו להם לא לנס ולנו לבנות בית בזהותם לאלהיהו ולכס אין חלק וזקקה וחכון בירושלים: קולנו. כלומר דבר קל מועט שמוסיפים על מחמת השקל כשרוין ליקח מן שלמתי ב' השלל שקלים בעד שקל שלם: השוקל ע"י אשה וכו' פטור. כגון שהלוה להם לדין דפטורין לא הן מחייבי בקבלו ואי לא הלוה להם אלא שפורע בשבילם אפי' שוקל בשביל דר חובתא פטור מן הקבלו כדלקמן: ואם שקל על ידו וע"י ששולמו שקל שלם אין נומין אלא קבלו אחד: ומ"א ב' בשבילו ומחמת השקל אלוה לנצירו חייב קולנו א' דסדר הנותן מחמת השקל הקלוז במוה פטור מן הקבלו וכו' קולנו. דסוכר ר"מ השוקל מחמת השקל חייב בקבלו הלכך שנים ששקלו שקל שלם חייב ב' קבלות: הנותן טעם. דהיינו שקל שלם שלמתי של הקדש ונטול ממנו מחמתו ושקל האמור כאן היינו מחמת השקל: וטון ב' קולנו. מפרש בגמ' גמ' ה' לא לפטור אין וכוועין. מדקמיני אש שקלו מקבלין מידן משמע אש שקלו מעלמן מקבלין אבל אין מוצעין מהן וקשיא כהא ארמינן שאין מקבלין וצורשא מן אין ממשכנין נשים ועבדים וקטנים דמשמע אבל מוצעין מיהת: לאן. רישא איירי בקטן שאינו שמי שערות ומוצעין וסיפא בקטן שלם הביא שמי שערות דלפי' מוצעין נמי לא: סיפא. מפרש דמתי' אחי' כמ"ד דכתי' בכרמים לפיכך אין מקבלין ממנו: דאסיפא. דלפינו: מתי' נכרמים. דוקא הוא דאין מקבלין מידן אבל מכותים מקבלין: ומי' דאין מקבלין מידן הכי: דאם. כי יקריב מנח קרבן ודשעין אדם לרבות את הגרים וקשיא ל' קרא מישוק ליה דלא גרע מנכרם דלמיתו מילי' אש מנכרם דגרים ודכות אלא לאשמועין דהא דכתי' מנח למעט מומרים דוקא מומרים מירשאל אבל מגרים אפי' ממומרים מקבלין וי"ח מנח ככס מילתי' אבל בגרים לא ואי לא כתיב אדם הי' ככס מילתי' ולא במומרים כדאיתא פירק קמא דחולין וישאמא ממומרים אפי' שחורו לגמרי מקבלין מהן וא"מ הא אדם גבי נדבה כתיב וע"י לומר דשקלים לנדבה דמיין א"כ למה אין מקבלין מנכרם דהא כתיב איש איש י"ל דכתיב בנציהו דבר אל בני ישראל: ויקחו לי מרומה: ופיר' מתי' פלוגא וכו'. כלומר סיפא דמתי' קשיא לר"מ: וכו' כי קשי' וזכי' נכרמים. דהא בני ישראל כתיב בפרשה אלא ודאי דסיפא בכותים שחור גרים וכוין שחורו לטורס קמ"ל דאין מקבלין מהן וקשיא רישא נכרמים וסיפא נכרמים: ומתי' והא יניי. כלומר כי כן רישא נכרמים וסיפא נכרמים: כסתלה. בתחלה הבגין אין מקבלין מהן שום דבר ששמה לרפיון המלאכה מתכוונים: ובסוף. לחוק את דכדקין: ה"ג מקבלין מן דבר שאינו ממומרים ואין מקבלין מנח דבר ממומרים. וה"פ דבר שאינו ממומרים כגון מים ומלח ודבר ממומרים דבר שנתלה ענין אין מקבלין מן דבר דגנאי הוא ועוד ששמה לרפיון: הקדש נדבה לבדק הניס. ולא מפליג בין מחלה לטוף וכו' דבר ממומרים לאיתו ממומרים: ה"ג וכלכל דבר ממומרים. וה"פ ברייתא איירי דוקא בדר ממומרים. מתי'. ברישא מתן נכרם רמ"א שכן אבל לא מעריך יריא מעריך אבל לא נעכך זה וזה מומרים שגורדין ויגורדין ויגורדין היינו דמי פלוגי עלי ויגורדין דמי עמנו עלי או שאמרו אחריהם דמי פלוגי עלי והכל לבדק הניס שמעין דמקבלין מן: ומתי' פיר' נח. לא דעורדין ויגורדין היינו עולות לבדק הניס לא: ופיר' הניחא נודרי'. אירכ' לאוקומי

בעולה אלא נידרין ליה לא נמיר בעולה דלם הישראל מדריו שיתן עולה מי ישמע לו הנכרי: ומשני לא בשלמתי ישראל וכו'. וה"ו כלתי הישראל מדריו שחייב ע"י נדר הישראל הוא ממחייב: ופיר' ואינו מציא. הנכרי עם העולה נכרם כתיב ומיין שזרץ הביא נכרם א"א שלם יהיה מותר ומתן לקמן מותר הקדשים לכלי שרת: וישני מלא מנח דבר ממומרים. כלומר וליטעמך הא אף ל' יוחנן קשיא מה מציא דבר ממומרים דכלי שרת דבר ממומרים הן: הסי' ר"י בר זון. תמרוזי לרבי יוחנן: וערבין לא לבדק הניס אינון. כתיב וקשיא לך מתני' גופא: הדין מה לך. וכו' כי אינון דהתם לא מיקרי דבר ממומרים הן לזבו לשמים כלומר ואלן לבדק הניס הניס ליה ה"ג במומרים הנכרם כיון שהוא נומין להקריבן לנדבה וממלא ימותרו ויהיבין

בכשרו הכומים לשיעור ושלוה להם נכנה עמכם כי ככס נדרשו לאלהים השיבו להם לא לנס ולנו לבנות בית בזהותם לאלהיהו ולכס אין חלק וזקקה וחכון בירושלים: קולנו. כלומר דבר קל מועט שמוסיפים על מחמת השקל כשרוין ליקח מן שלמתי ב' השלל שקלים בעד שקל שלם: השוקל ע"י אשה וכו' פטור. כגון שהלוה להם לדין דפטורין לא הן מחייבי בקבלו ואי לא הלוה להם אלא שפורע בשבילם אפי' שוקל בשביל דר חובתא פטור מן הקבלו כדלקמן: ואם שקל על ידו וע"י ששולמו שקל שלם אין נומין אלא קבלו אחד: ומ"א ב' בשבילו ומחמת השקל אלוה לנצירו חייב קולנו א' דסדר הנותן מחמת השקל הקלוז במוה פטור מן הקבלו וכו' קולנו. דסוכר ר"מ השוקל מחמת השקל חייב בקבלו הלכך שנים ששקלו שקל שלם חייב ב' קבלות: הנותן טעם. דהיינו שקל שלם שלמתי של הקדש ונטול ממנו מחמתו ושקל האמור כאן היינו מחמת השקל: וטון ב' קולנו. מפרש בגמ' גמ' ה' לא לפטור אין וכוועין. מדקמיני אש שקלו מקבלין מידן משמע אש שקלו מעלמן מקבלין אבל אין מוצעין מהן וקשיא כהא ארמינן שאין מקבלין וצורשא מן אין ממשכנין נשים ועבדים וקטנים דמשמע אבל מוצעין מיהת: לאן. רישא איירי בקטן שאינו שמי שערות ומוצעין וסיפא בקטן שלם הביא שמי שערות דלפי' מוצעין נמי לא: סיפא. מפרש דמתי' אחי' כמ"ד דכתי' בכרמים לפיכך אין מקבלין ממנו: דאסיפא. דלפינו: מתי' נכרמים. דוקא הוא דאין מקבלין מידן אבל מכותים מקבלין: ומי' דאין מקבלין מידן הכי: דאם. כי יקריב מנח קרבן ודשעין אדם לרבות את הגרים וקשיא ל' קרא מישוק ליה דלא גרע מנכרם דלמיתו מילי' אש מנכרם דגרים ודכות אלא לאשמועין דהא דכתי' מנח למעט מומרים דוקא מומרים מירשאל אבל מגרים אפי' ממומרים מקבלין וי"ח מנח ככס מילתי' אבל בגרים לא ואי לא כתיב אדם הי' ככס מילתי' ולא במומרים כדאיתא פירק קמא דחולין וישאמא ממומרים אפי' שחורו לגמרי מקבלין מהן וא"מ הא אדם גבי נדבה כתיב וע"י לומר דשקלים לנדבה דמיין א"כ למה אין מקבלין מנכרם דהא כתיב איש איש י"ל דכתיב בנציהו דבר אל בני ישראל: ויקחו לי מרומה: ופיר' מתי' פלוגא וכו'. כלומר סיפא דמתי' קשיא לר"מ: וכו' כי קשי' וזכי' נכרמים. דהא בני ישראל כתיב בפרשה אלא ודאי דסיפא בכותים שחור גרים וכוין שחורו לטורס קמ"ל דאין מקבלין מהן וקשיא רישא נכרמים וסיפא נכרמים: ומתי' והא יניי. כלומר כי כן רישא נכרמים וסיפא נכרמים: כסתלה. בתחלה הבגין אין מקבלין מהן שום דבר ששמה לרפיון המלאכה מתכוונים: ובסוף. לחוק את דכדקין: ה"ג מקבלין מן דבר שאינו ממומרים ואין מקבלין מנח דבר ממומרים. וה"פ דבר שאינו ממומרים כגון מים ומלח ודבר ממומרים דבר שנתלה ענין אין מקבלין מן דבר דגנאי הוא ועוד ששמה לרפיון: הקדש נדבה לבדק הניס. ולא מפליג בין מחלה לטוף וכו' דבר ממומרים לאיתו ממומרים: ה"ג וכלכל דבר ממומרים. וה"פ ברייתא איירי דוקא בדר ממומרים. מתי'. ברישא מתן נכרם רמ"א שכן אבל לא מעריך יריא מעריך אבל לא נעכך זה וזה מומרים שגורדין ויגורדין ויגורדין היינו דמי פלוגי עלי ויגורדין דמי עמנו עלי או שאמרו אחריהם דמי פלוגי עלי והכל לבדק הניס שמעין דמקבלין מן: ומתי' פיר' נח. לא דעורדין ויגורדין היינו עולות לבדק הניס לא: ופיר' הניחא נודרי'. אירכ' לאוקומי

בעולה אלא נידרין ליה לא נמיר בעולה דלם הישראל מדריו שיתן עולה מי ישמע לו הנכרי: ומשני לא בשלמתי ישראל וכו'. וה"ו כלתי הישראל מדריו שחייב ע"י נדר הישראל הוא ממחייב: ופיר' ואינו מציא. הנכרי עם העולה נכרם כתיב ומיין שזרץ הביא נכרם א"א שלם יהיה מותר ומתן לקמן מותר הקדשים לכלי שרת: וישני מלא מנח דבר ממומרים. כלומר וליטעמך הא אף ל' יוחנן קשיא מה מציא דבר ממומרים דכלי שרת דבר ממומרים הן: הסי' ר"י בר זון. תמרוזי לרבי יוחנן: וערבין לא לבדק הניס אינון. כתיב וקשיא לך מתני' גופא: הדין מה לך. וכו' כי אינון דהתם לא מיקרי דבר ממומרים הן לזבו לשמים כלומר ואלן לבדק הניס הניס ליה ה"ג במומרים הנכרם כיון שהוא נומין להקריבן לנדבה וממלא ימותרו ויהיבין